

**Rodnom jednakošću protiv nasilja u
intimnim partnerskim vezama**

Gender **E**quality **A**wareness **R**aising

Financirano kroz DAPHNE III
Program Europske unije

Knjižica II

**vodič za provođenje
seminara za
nastavnike i nastavnice**

Dopunjeno izdanje, 2015

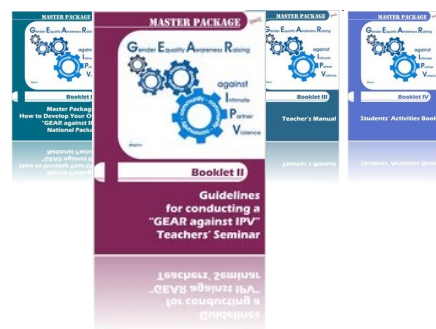
A lot of pages are not available in this preview. - in order to download the full version please visit the project's website: www.gear-ipv.eu/download

Gender Equality Awareness Raising

against
Intimate
Partner
Violence

Knjižica II:

**vodič za provođenje seminara za
nastavnike i nastavnice**

© 2015. Europska mreža protiv nasilja. Sva prava zadržana

Licencirano prema uvjetima Europske unije

ISBN: 978-960-9569-13-2

Ova knjižica može se koristiti besplatno i isključivo u neprofitne svrhe pod uvjetom da CESI bude unaprijed obaviještena i autorska prava priznata.

**Kontakt za Republiku Hrvatsku: Edukativni paket
"Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama"**

CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje

Nova cesta 4, 10 000 Zagreb

Tel: 01 24 22 800; Fax: 01 24 22 801

E-mail: cesi@cesi.hr

www.cesi.hr; www.sezamweb.net; www.libela.org

Kontakt za Master GEAR against IPV Package

Europska mreža protiv nasilja (EAVN)

12 Zacharitsa str., 11742, Atena, Grčka

E-mail: info@antiviolence-net.eu

Web stranica EAVN-a: www.antiviolence-net.eu

Web stranica projekta: www.gear-ipv.eu

Grafički dizajn: Europska mreža protiv nasilja

Prvo izdanje edukacijskog materijala „Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama“ nastalo je u okviru projekta „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim vezama“ [GEAR against IPV: Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence] (JLS/2008/DAP3/AG/1258) koji se provodio od 2009 do 2011. Godine u okviru Daphne III programa Europske unije.

Dopunjeno izdanje nastalo je u okviru projekta „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama II“ (GEAR Against IPV II) (JUST/2013/DAP/AG/5408) koji se provodio od 2014 do 2016 u okviru Daphne III programa Europske unije.

Projekt “GEAR against IPV”

Koordinacija projekta

Europska mreža protiv nasilja (EAVN) - Grčka

Kiki Petroulaki, voditeljica projekta
Antonia Tsirigoti, koordinatorica projekta
Athanasios Ntinapogias, istraživač
Susan Morucci, suradnica na projektu
Vasso Papassotiriou, administratorica

Projektni partneri

SPI Forschung gGmbH - Njemačka

Elfriede Steffan, lokalna koordinatorica projekta
Christiane Firnges, znanstvena suradnica

Mreža skloništa za žene Austrije (AÖF)/ Informacijski centar protiv nasilja – Austrija

Maria Rösslhuber, lokalna koordinatorica projekta
Christina Perka i Irene Muller, suradnice na projektu

Helenska udruga učitelja i učiteljica za zdravstveni odgoj - Grčka

Paschalina Kozyva, lokalna koordinatorica projekta
Athina Tziouma, administratorica

CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje – Hrvatska

Sanja Cesar, lokalna koordinatorica projekta
Nataša Bijelić, suradnica na projektu
Vedrana Kobaš, suradnica na projektu

Vanjska evaluatorica projekta:

Prof. Carol Hagemann-White

Projekt “GEAR against IPV -II”

Koordinacija projekta

Europska mreža protiv nasilja (EAVN) - Grčka

Kiki Petroulaki, voditeljica projekta
Antonia Tsirigoti, koordinatorica projekta
Athanasios Ntinapogias, istraživač
Dimitra Petanidou, istraživačica/suradnica na projektu

Projektni partneri

Mediterranski institut za rodne studije (MIGS) - Cipar

Susana Elisa Pavlou, lokalna koordinatorica projekta
Christina Kalli, istraživačica/suradnica na projektu

CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje – Hrvatska

Sanja Cesar, lokalna koordinatorica projekta
Nataša Bijelić, suradnica na projektu

Udruženje za rodnu ravnopravnost i slobodu (ALEG) - Rumunjska

Camelia Proca, lokalna koordinatorica projekta
Liviu Gaja, istraživač
Eniko Gall, edukator/stručnjak
Camelia Oana, suradnica na projektu

Plataforma unitària contra les violències de gènere - Španjolska

Neus Pociello Cayuela, lokalna koordinatorica projekta
Parejo de las Heras Elena & Maritza Buitrago Rave,
istraživačica/suradnica na projektu
Susana Rodríguez Pereiro, istraživačica
Giulia Paleri, istraživačica
Núria Pociello Cayuela, istraživačica

Osmijeh djeteta - Grčka

Stefanos Alevizos, lokalni koordinator projekta
Dimitris Filippides, suradnik na projektu

Vanjska evaluatorica projekta:

Prof. Carol Hagemann-White

Rad čiji je rezultat ovaj dokument financijski je podržan u sklopu DAPHNE III programa Europske unije i sufinanciran od Ureda za udruge Vlade RH. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora/ica i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije i Ureda VRH za udruge.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

Uz financijsku potporu DAPHNE III
Programa Europske unije

SADRŽAJ

Kratice I Definicije	iii
Zahvale	iv
UVOD-Republika Hrvatska: Programski paket Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama	1
A. Kako organizirati seminar za nastavnike/ce	7
A1. Voditelji/ice	8
A2. Sudionici/e	8
A3. Okvir i vrijeme	10
A4. Proračun seminara	10
A5. Obrađivanje tema	11
A6. Planiranje provedbe seminara	14
B. Kako provesti seminar za nastavnike/ice	16
B1. Metode učenja	17
B2. Razvijanje kapaciteta nastavnike/ice pri provedbi radionica u razredu	19
B3. Razvijanje kapaciteta nastavnika/ice u suočavanju sa slučajevima zlostavljanja	25
C. Kako provesti evaluaciju seminara za nastavnike/ice	28
C1. Cilj evaluacije	29
C2. Metodologija	29

Dodaci

Dodatak 1. Evaluacija seminara za nastavnike/ice: pred-upitnik P-S (pred)	35
Dodatak 2a. Evaluacija seminara za nastavnike/ice: post-upitnik P-S (post)	43
Dodatak 2b. Obrazac suglasnosti za evaluiranje praćenja	52
Dodatak 3a. Evaluacija seminara za nastavnike/ice: Prvi upitnik za praćenje P-S (prać.1)	54
Dodatak 3b. Evaluacija seminara za nastavnike/ice: Drugi upitnik za praćenje P-S (prać.2) i upitnik za praćenje radionice P-R (prać.)	62
Dodatak 4. Nacrt diploma za seminar za nastavnike/ice	71
Dodatak 5. Nacrt PowerPoint prezentacija	73
Dodatak 6. Nacrt etiketa za seminarske mape za seminar za nastavnike/ce	75

KRATICE

U-R(pred):	pred -upitnik za u čenike/ice radionice
U-R(post):	post -upitnik za u čenike/ice radionice
U-R(prać.):	upitnik za praćenje radionice sa učenicima/ama
P-S(pred):	pred -upitnik seminara za p rofesore/ice
P-S(post):	post -upitnik seminara za p rofesore/ice
P-S(prać. 1 ili 2):	upitnik za praćenje seminara za profesore/ice
P-R(pred):	pred -upitnik za p rofesore/ice za radionicu
P-R(post):	post -upitnik za p rofesore/ice za radionicu
P-R(prać.):	upitnik praćenja profesora/ica za radionicu
“GEAR against IPV”:	G ender E quality Awareness R aising against I ntimate P artner V iolence Podizanje svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

DEFINICIJE

seminar za nastavnike/ice:	Cilj seminara je osposobiti nastavnike/ice za provedbu “GEAR against IPV” radionica u svojim razredima i za ponašanje u slučaj da otkriju zlostavljanje
radionica:	aktivnosti podizanja svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama koje provodi profesor/ ica u razredima sa učenicima/cama

ZAHVALE

Projekt „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti u intimnim partnerskim vezama II (GEAR against IPV -II) (JUST/2013/DAP/AG/5408) proveden je uz financijsku potporu Daphne III programa Europske unije.

Četiri knjižice dopunjenog glavnog programskog paketa edukacijskog materijala „Rodnom jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama“ nastale su na temelju revizije prvog izdanja edukacijskog materijala nastalog u okviru projekta „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama“ (GEAR against IPV) (JLS/2008/DAP3/AG/1258). Aktivnosti uključene u prvo izdanje glavnog programskog paketa proizašle su iz pregleda literature i materijala razvijenih od strane različitih stručnjaka/stručnjakinja i organizacija te im želimo zahvaliti na dozvoli za korištenje, adaptaciju ili prijevod aktivnosti.

Prvo izdanje glavnog programskog paketa je volonterski evaluirano od strane stručnjaka i stručnjakinja iz različitih zemalja. Stoga želimo izraziti zahvalnost slijedećim stručnjacima i stručnjakinjama koji/e su izdvojili svoje vrijeme kako bi doprinijeli svojim komentarima kvaliteti ovog ali i ostalih knjižica:

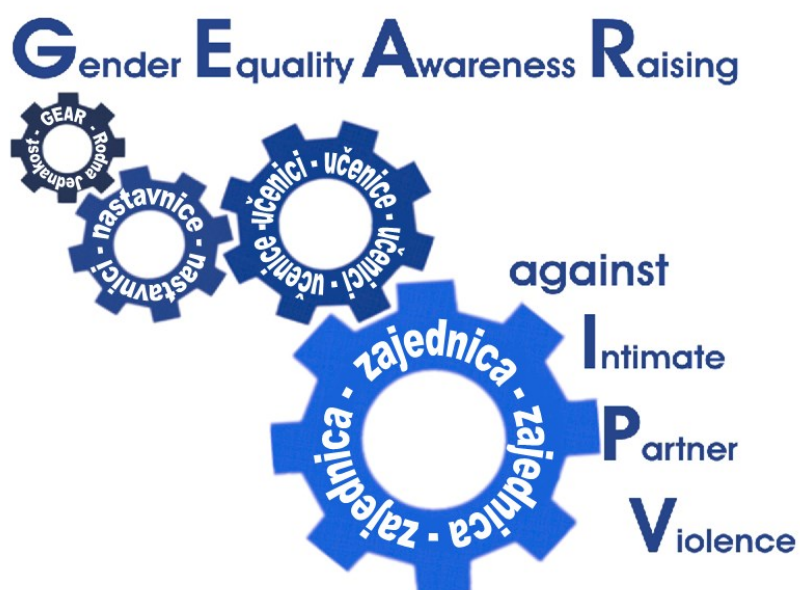
- ◆ **Maria de Bruyn**, viša politička savjetnica, Ipas
- ◆ **Shanna Burns**, suradnica na istraživanju, CAMH Centre for Prevention Sciences
- ◆ **Regine Derr**, German Youth Institute, Information Centre Child Abuse and Neglect
- ◆ **mr.sc. Amir Hodžić**, sociolog
- ◆ **mr.sc. Maja Mamula**, psihologinja, Ženska soba- Centar za seksualna prava
- ◆ **Ana Markulin**, prof. hrvatske kulture i filozofije
- ◆ **Lori Michau**, direktorica, Raising Voices
- ◆ **Artemis Pana**, nezavisni konzultant na području rodno-uvjetovanog nasilja
- ◆ **Matina Papagiannopoulou**, sociologinja/kriminalistkinja, stručna suradnica u Uredu za rodnu ravnopravnost, Ministarstvo vanjskih poslova Grčke
- ◆ **dr.sc. E. Lisa Price**, psihologinja
- ◆ **dr.sc. David A. Wolfe**, Predstojnik odjela za dječje mentalno zdravlje (CAMH) i profesor psihijatrije i psihologije (Sveučilište u Torontu).

Trenutno dostupni nacionalni programski paketi Rodnom jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama su: austrijski, hrvatski, ciparski, njemački, grčki, rumunjski, španjolski (za dodatne nacionalne pakete provjerite web stranicu projekta (www.gear-ipv.eu) ili kontaktirajte EAVN (info@antiviolence-net.eu).

Knjižica II:

**vodič za provođenje seminara za
nastavnike i nastavnice**

UVOD

Materijal i aktivnosti uključeni u programski paket „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama” DAPHNE III projekta nastoji pridonijeti primarnoj prevenciji nasilja u intimnim partnerskim vezama kroz intervenciju u školama, kako bi senzibilizirali učenike, učenice, profesorice i profesore za rodna pitanja, i uklonili rodne stereotipe. Točnije, nakon edukacije kroz koju će se senzibilizirati profesore i profesorice i izgraditi njihovi kapaciteti za provedbu primarnih preventivskih programa, kroz provedbu aktivnosti u sklopu ovog programa, učenici i učenice će imati priliku steći uvid u štetne posljedice rodni stereotipa, uključujući nasilje u intimnim partnerskim vezama, i nasilje u adolescentskim vezama. Uklanjanje rodni stereotipa kod učenika i učenica pridonijet će stvaranju nulte tolerancije na nasilje u relativno ranoj dobi, uz promicanje kvalitetnih i ravnopravnih veza među mladim ljudima, kao krajnjim ciljem.

Učenici i učenice imat će priliku kroz pripremljene aktivnosti prilagođene temi i dobi utvrditi i propitati svoje kulturalno „naslijeđene” stereotipe, te početi prilaziti rodni razlikama kao individualnim razlikama, a ne kao značajkama nadmoći jednog roda nad drugim.

Zašto je važna primarna prevencija nasilja u intimnim partnerskim vezama?

Već od rođenja, svaka osoba neprestano prima mnoštvo eksplicitnih i implicitnih poruka, od obitelji, škole i zajednice, o tome što je "prikladan" obrazac feminiteta i maskuliniteta. Ovim se porukama vrši pritisak na osobu da se povinuje nizu uloga i očekivanja koji nastaju iz njihova socijalno konstruiranog roda. Što je društvo patrijarhalnije, to su naglašenije različite vrijednosti koje bi trebale usvojiti osobe različita spola. U takvim su uvjetima dječaci i djevojčice, žene i muškarci, "zatočeni" u "zatvoru" rodni stereotipa i od njih se očekuje da ispune svoje suprotne uloge: dječak / muškarac uvijek mora biti pobjednik, imati kontrolu i biti jak, agresivan i natjecati se, dok djevojčica / žena mora biti osjetljiva i osjećajna, tolerantna, pasivna i požrtvovna. Uz ovako jasno definirane načine gledanja, gdje je jedan spol jasno nadređen drugom, nije čudo da može doći do pojave nasilja u intimnim partnerskim vezama. Paradoks je očit: svi mi, više ili manje svjesno, jačamo društvene stereotipe, koji vode do nasilja, a istovremeno se "borimo" da nasilje izbrišemo iz svojih zajednica, pri čemu ne uviđamo vezu između rodni stereotipa i nasilja protiv žena i djevojaka.

Upravo je to razlog zašto prevencija nasilja u intimnim partnerskim vezama mora početi u što je moguće ranijoj dobi, iz čega je vidljivo da je školski sustav taj u kome se na ovim temama može raditi progresivno, počevši od vrtića, pa sve do fakulteta, ili čak i dalje, u sustavu cjeloživotnog obrazovanja. Naravno, pristup će se razlikovati ovisno o dobi ciljane grupe. U vrtićkoj dobi i nižim razredima osnovne škole, rad na prevenciji nasilja u intimnim partnerskim vezama će se više temeljiti na izgradnji zdrave ličnosti, bez stereotipnih pogleda na rod (takav tip ličnosti neće ni činiti nasilje, zbog osjećaja vlastite vrijednosti, niti će tolerirati nasilje u svojoj okolini). U kasnijoj dobi, s većom zrelošću učenika i učenica, može ih se upoznati s načinima djelovanja na vršnjačku grupu, kao načinom postizanja željene društvene promjene, nulte tolerancije na nasilje.

Profesori i profesorice su odabrani zato što mogu odigrati ključnu ulogu u primjeni ovakvih aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti u razredu, obzirom da su to odrasli koji su, nakon roditelja, najbliži djeci. Međutim, osim ako su posebno obučeni, većina će profesora i profesorica dijeliti isto stereotipno gledanje na rod i spol, kao i ostatak društva u kom žive, što je glavna prepreka ispunjavanju njihove uloge u provedbi aktivnosti. Upravo zbog toga ovaj program uključuje i edukaciju profesora i profesorica, u okviru koje se, osim što se grade nužni kapaciteti i vještine, puno radi i na razbijanju vlastitih rodni stereotipa i na građenju uvjerenja da su ove aktivnosti doista važne. Kako najveći broj djece i mladih pohađa škole, nužno je da im se programi rodne jednakosti ponude u školama, kao način primarne prevencije rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u adolescentskim vezama i intimnim partnerskim vezama. Te programe trebaju provoditi profesori i profesorice koji su sami osvijestili problem i prošli edukaciju o rodni stereotipima i njihovoj povezanošću s nasiljem. Vrijedi spomenuti da se ranije spomenuta preporuka poklapa sa člankom 14. Konvencije Vijeća Europe o spriječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, gdje se govori da ovakav tip „edukacijskog materijala...primjeren razvojnem stadiju učenika/ica“ treba biti uključen

ne samo u formalni kurikulum na svim nivoima obrazovanja" već i u „neformalno obrazovanje, kao i prostore za sportske, kulturne događaje, mjesta provođenja slobodnog vremena i medije“.

Na žalost, u većini europskih zemalja – uključujući i zemlje koje su sudjelovale u GEAR I i II projektu¹- ovakve aktivnosti nisu dio školskih programa; profesori i profesorice nemaju sluha za ovu tematiku, niti su posebno educirani u ovom području. Zbog toga oni i sami imaju stereotipnu rodnu percepciju i u skladu s tim i njihovo postupanje prema učenicima i učenicama je diskriminirajuće, ovisno o njihovom spolu. Štoviše, sami profesori i profesorice ne moraju biti svjesni da je njihovo ponašanje rodno stereotipno i diskriminirajuće, i da često dodatno učvršćuju stereotipne rodne uloge. Ovim programom želimo pridonijeti mijenjanju ove situacije. Želimo usmjeriti pažnju profesora i profesorica na ovaj problem, i voditi ih ka identifikaciji i mijenjanju njihovih rodni stereotipa.

Ovaj program nije usmjeren na **najmlađe učenike i učenice**, iako sve stručnjakinje i stručnjaci koji su radili na stvaranju ovog materijala dijele duboko uvjerenje da s preventivnim djelovanjem usmjerenim uklanjanju rodni stereotipa unutar obrazovnog sustava treba početi što je ranije moguće (točnije, od vrtićke dobi). Nadalje, smatraju da je materijal prikladan za djecu u dobi od 12 godina i da su gotovo sve aktivnosti modula koji se odnose na rodne stereotipe i rodnu ravnopravnost kao i na kvalitetne i štetne veze se mogu koristiti i s djecom mlađom od 12 godina. Međutim, u mnogim zemljama se još uvijek vode velike rasprave oko toga koja je dječja dob prikladna za uključivanje u ovakve intervencije, i u obrazovnim sustavima su veliki otpori. Zbog toga se slični programi ne primjenjuju ni u osnovnoškolskoj dobi. Kako bi se izbjegao taj problem, odlučeno je da se u ovim zemljama krene s druge strane, točnije, da se s preventivskim programima počne na višim razinama, i zatim krene prema nižim razinama.

Iako su djeca izložena rodni stereotipima od rođenja, zbog čega je važno početi s njihovom dekonstrukcijom što je ranije moguće, dob od 14⁺ godina je također od ključne važnosti, jer je to vrijeme kad adolescenti i adolescentice stupaju, ili su već stupili u prve romantične veze. Školski sustav može biti ključno mjesto za intervenciju i pružanje informacija i vještina nužnih da bi izbjegli nasilje u vezama, bilo kao počinitelji/ce, ili žrtve, te kako se suprotstaviti nasilju.

Nakon uspješne provedbe s mladima starijim od 14 godina, u okviru prethodnog projekta „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama I“ (GEAR I), primjenjivost edukativnog materijala za mlađe (u dobi 12⁺) će biti pilotirano u okviru trenutnog projekta (GEAR II).

¹Grčka, Njemačka, Austrija i Hrvatska, Cipar, Španjolska, Rumunjska

Hrvatski programski paket Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

PROGRAMSKI PAKET UKLJUČUJE:

Knjižica I: Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

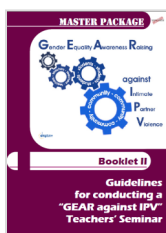
Knjižica II: Vodič za provođenje seminara za nastavnike i nastavnice

Knjižica III: Priručnik za nastavnike i nastavnice

Knjižica IV: Aktivnosti za učenike i učenice

U **knjižici I** opisuje se pristup i projekt u kontekstu u kom je razvijen ovaj program, i daje sugestije kako promicati program, akcije i materijale, kako doći do ciljnih grupa, te kako na državnoj razini zagovarati uvođenje ovog programa u program srednjih škola.

Knjižica II, „Vodič za provedbu seminara za profesore i profesorice“ za cilj ima dati upute za provedbu standardiziranih treninga za profesore i profesorice, iz jedne ili više zemalja, koji imaju namjeru provoditi radionice sa mladima i djecom u razredu (ili drugom okruženju).

Knjižica III za cilj ima pružiti korisne šire informacije, kao i savjete kako organizirati radionice, te detaljne upute po koracima, kako provesti, dokumentirati i evaluirati radionice u razredu. Glavni dio čine detaljno opisane aktivnosti, koje su prilagođene primjeni u razredu.

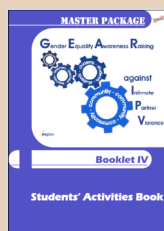
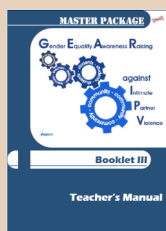
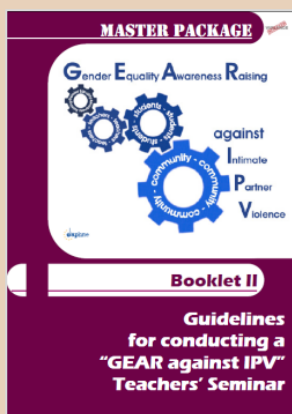
Knjižica IV, koja je namijenjena učenicima i učenicama, i usko vezana uz knjižicu III, sadrži radne listove i sažetke koji se mogu koristiti za vrijeme primjene radionica.

Knjižica II

Knjižica II, „Vodič za provedbu seminara za nastavnike i nastavnice“ nastala je u cilju provođenja učinkovitog standardiziranog treninga za nastavnike/ice u zemlji, kao i u više zemalja Europske unije. Namjera je provesti radionice sa mladima i djecom u razredu (ili drugom okruženju).

Cilj seminara za nastavnike/ice je razvijanje sposobnosti nastavnika/ica za provedbu i evaluaciju radionica u razredima. Seminar se sastoji od dijelova koji omogućavaju nastavnicima/ama:

- ♦ promišljanje rodno stereotipnih stavova i ponašanja, kao i stavova koji toleriraju nasilje,
- ♦ stjecanje znanja i informacija potrebnih za identificiranje i postupanje u mogućim slučajevima zlostavljanja učenika/ica,
- ♦ razmjenu dobrih praksi i iskustava.

A. Kako organizirati seminar za nastavnike i nastavnice

Seminar za profesore/ice treba biti vrlo intenzivno iskustvo treninga, pošto je on usmjeren ka opskrbljenju profesora/ica sa cjelokupnim znanjem za vrlo kratko vrijeme, kako bi bili/e sposobni/e implementirati **radionice** u svojim razredima, a isto tako i ponuditi podršku učenicima/ama, koji/e su doživjeli/e zlouporabu u svojim vezama i/ili obiteljima.

Točno u tu svrhu, organiziranje i pripremanje seminara čini kritičnu fazu od koje ovisi, do koje mjere će taj posebni cilj biti postignut. Čimbenici kao što su naučna adekvatnost voditelja/ice, instruktora/ice, osobne karakteristike i motivi učesnika/ica, mjesto, vrijeme i trajanje seminara, što će biti predstavljeno u narednim jedinicama, mogu utjecati pozitivno ili negativno na učinkovitost treninga.

A. Kako organizirati seminar za nastavnike i nastavnice

A1. Voditeljica/Voditelj seminara

Radi postizanja ciljeva seminara, to jest osposobljenosti profesora/ica za provedbu radionica u razredima, a isto tako i za postupanje u slučajevima otkrivenog zlostavljanja, voditelj/voditeljica koji/e će trenirati profesore/ice moraju imati specifične sposobnosti koje će biti opisane u sljedećim odlomcima.

Glavni zadatak stručnjaka/kinje koji/a će provoditi trening za profesore/ice je omogućiti simulaciju radionice, odnosno implementirati set aktivnosti na način na koji će biti primijenjene u razredu. U tom smislu voditelji/ice moraju biti sposobni/e koristiti **metode aktivnog učenja**, jer će oni/e profesorima/cama poslužiti kao primjer kako provesti radionicu. Voditelji/ce isto tako trebaju biti **dobro upoznati/e s edukativnim materijalom** koji se nalazi u nacionalnom programskom paketu, te s provođenjem radionica u razredu ili u nekom drugom okruženju gdje se radi s grupama mladih ljudi.

Očekuje se da teoretski dio treninga provodi ista osoba te bi ona trebala biti ako već ne stručnjak/kinja, onda barem vrlo svjesna pitanja rodne jednakosti, nasilja u intimnim partnerskim vezama, nasilja u adolescentnim vezama i zlostavljanja i zanemarivanja djece. Potrebno je da bude informirana i o praktičnim pitanjima kao što su dostupnost usluga podrške i neka pravna pitanja, vezana uz prijavljivanje zlostavljanja i zanemarivanja djece u svojoj zemlji.

A2. Sudionici/sudionice seminara

Identitet sudionika/ica. U kontekstu projekta u kome je razvijen materijal, ciljna grupa radionica su nastavnici/ice koja poučavaju u školi i rade s djecom oba spola u dobi **od 14 do 16 godina**. Izvan konteksta ovog projekta, ciljna grupa se može proširiti na nastavnike/ice koji/e rade u školama koje pohađaju učenici i učenice dobi **od 12 do 18 godina**, budući da su skoro sve aktivnosti pogodne za provođenje sa starijim (a mnoge i s mlađim) učenicima/ama. DAPHNE projekt „Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama II” omogućio je proširenje ciljne grupe nastavnica/ama i drugim profesionalcima/kama koji rade s djecom i mladima (u dobi od 12-+) ili s rizičnom populacijom mladih iste dobi.

Iako je krajnji cilj seminara edukacija profesora/ica koji/e žele provesti radionice u svojim razredima, preporučujemo da se edukacija provede, ne samo s visoko motiviranim nastavnicima/ama, već da se obuhvati što veći broj nastavnika/ca, pa i one koji/e imaju negativan stav prema provođenju ovakvih intervencija u školama.

Idealna okolnost bi bila kad bi u svakoj pojedinoj zemlji, gradu ili školi svi/e profesori/ice mogli/e pohađati ovakav seminar što bi im dalo mogućnost sagledavanja, a možda i dekonstrukcije vlastitih rodni stereotipa. Vjerujemo da bi to pomoglo smanjiti mogući otpor prema projektu od strane kolega/ica za vrijeme provođenja radionica. U edukacijski program važno je uključiti stručne suradnike/ce (psihologinje/e, pedagoginje/e) kako bi one/i pomogli u provođenju ili sami/e provodili radionice.

Dalje savjetujemo uključivanje u seminar, ili provedbu posebnog seminara za ključne osobe koje su odgovorne za koordiniranje ovakvog tipa aktivnosti za profesore/ice ili za osobe koje donose odluke vezane uz obrazovni sustav i škole.

Važno nam je imati što više osposobljenih nastavnika/ca i donositelja/ica odluka, koji/e će biti sposobni djelovati kao multiplikatori tako što će promicati i zagovarati uključivanje programa u školski kurikulum.

Odabir sudionika/ica. Odabir nastavnika/ca ovisi o zahtjevima koje postavlja obrazovni sustav svake pojedinačne zemlje prema provedbi radionica u školama. Primjerice, u zemljama kao što je Hrvatska, dobro je za bilo kakvu intervenciju u školama imati suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Isto tako potiče se suradnja s agencijama odgovornim za stručno osposobljavanje nastavnika/ca te organiziranja stručnog skupa u suradnji s agencijom. Time će i sami nastavnici/e biti dodatno motivirani jer dobivaju bodove za stručno usavršavanje i lakše će organizirati eventualni izostanak s nastave.

Ukoliko je broj kandidata/kinja prevelik, preporučuje se odabir nastavnika/ca na osnovi njihove motivacije i/ili mogućnosti provedbe radionica u razredima što se može ispitati upitnikom ili intervjuom.

Veličina grupe. Važno je, naročito za simuliranu radionicu (prvi dio seminara za nastavnike/ice), raditi u manjim grupama kako bi metode aktivnog učenja mogle biti upotrebljene što djelotvornije. Međutim, većina profesora/ica morat će provoditi program sa cijelim razredom, te je u tu svrhu, ukoliko je moguće, preporučeno raditi sa grupom koja ne bi bila mnogo manja od veličine tipičnoga razreda. Takvim treningom nastavnika/ica dobit će točnu simulaciju provedbe programa u razredima.

Sudionika/ica seminara za nastavnike/ice dakle može biti više, sve dok imate mogućnost podijeliti ih za vrijeme simulacije radionice u manje grupe koje vodi jedna voditeljica/voditelj seminara.

A3. Prostor i vrijeme provođenja seminara

Ozbiljno trebate uzeti u obzir sve okolnosti vezane uz trening kao što su mjesto, udobnost i adekvatnost prostora, jer imaju utjecaj na učinkovitost treninga: prostor, bez buke, s udobnim stolicama, dovoljno mjesta za sve sudionike/ice i predviđene aktivnosti koji se nalazi na lako dostupnom mjestu, pokazuje poštivanje prema sudionicima/ama i značaj koji pridajete njihovu radu. Slična poruka na sudionike/ice prenosi se i kroz pripremanje seminara sve do zadnje pojedinosti, a pravilo je da će kvaliteta trenutnog i budućeg rada sudionika/ica, biti "nagrada" za vaš trud.

U slučaju da sudionici/e dolaze iz različitih gradova, predloženo je, ili provoditi različite seminare u njihovim gradovima ili izabrati grad koji je dobro prometno povezan, te ih smjestiti u hotel u kojemu se održava seminar ili u hotel u blizini seminarskog prostora.

Jednako važan je odabir vremenskog rasporeda provođenja seminara, koji bi u prvom redu trebao odgovarati sudionicima/sudionicima i može se odrediti u dogovoru s njima.

Odabir vremena za odmore je također značajan faktor u organizaciji seminara. Odmori u redovnim vremenskim razmacima pružaju sudionicima/ama mogućnost upijanja stečenih informacija. Isto tako treba naglasiti da pri aktivnim metodama učenja odmori pružaju dodatnu mogućnost za razmjenu mišljenja i ideja među sudionicima/ama (kao i između njih i voditelja/ica). Svakako preporučujemo voditelju/ici da se pridruži sudionicima/ama u svim odmorima za kavu ili ručak/večeru.

A4. Proračun seminara

Važno je imati odgovarajuća financijska sredstva koja će vam omogućiti da se bavite suštinom treninga, tako nećete trebati rješavati neočekivane probleme koji se mogu pojaviti za vrijeme seminara. Kako biste izradili dobar proračun seminara potrebno je prvo odrediti:

- ♦ **broj sudionika/ica**, bili oni/e u jednoj ili više grupa; ako nije samo jedna grupa, onda odlučite također o
 - ♦ broju podgrupa i broju voditelja/ica po grupi što će definirati neophodan broj voditelja/ica i prostora za rad
- ♦ **trajanje** seminara (ukupni broj sati i broj dana) o čemu ovise:
 - ♦ troškovi najma za seminarsku prostoriju/e
 - ♦ naknade voditeljima/icama
 - ♦ troškovi kave i ručka/večere
- ♦ **troškove puta i smještaja**,
 - ♦ ako pokrivete troškove za koliko sudionika/ica
 - ♦ alternativno, u slučaju da planirate različite seminare u gradovima gdje prebivaju profesori/ice, trebate uračunati u proračun troškove puta i smještaja za voditelje/ice
- ♦ gore navedenim troškovima treba dodati još **troškove materijala** (za opširniju listu, vidi dio A6) koje će se koristiti za vrijeme seminara, i svega onog što će biti dostavljeno učesnicima/ama (fotokopije, CD, itd.)

A5. Nacrt programa

Seminar se sastoji od tri karakteristična dijela:

DIO I. Simulacija provedbe radionice

DIO II. Kako koristiti Knjižicu III: Priručnik za nastavnike/nastavnice: trening za nastavnike/ice kako:

- ♦ **organizirati radionice**
- ♦ **voditi ih**
- ♦ **dokumentirati i izvještavati i**
- ♦ **ocijeniti** učinkovitost intervencije

DIO III. Teoretski trening profesora/ica:

- ♦ na teme rodne jednakosti, nasilja u adolescentskim i intimnim partnerskim vezama, zlostavljanja i zanemarivanja djece
- ♦ kako postupiti u slučaju sumnje ili otkrivenog zlostavljanja i ostala etička pitanja

Dijelovi I i II, usmjereni su razvoju kapaciteta nastavnika/ica za provođenje radionica, dok je III dio usmjeren na informiranje o adekvatnom postupanju u slučajevima sumnje na zlostavljanje ili otkrivenog zlostavljanja kao što će biti opisano u poglavljima B2 i B3. Metode učenja koje u tu svrhu treba primijeniti kao i način na koji su odabrani, biti će opisane opširnije u poglavlju B1. Osim spomenutih dijelova seminar sadrži i uvodni i zaključni dio u kojemu se predviđeni upitnici za evaluaciju (opisani su u poglavlju C, a navedeni u dodacima 1 i 2).

Tablica 1 opisuje predloženi program seminara za profesore/ice **trajanja**² od 18 do 30 sati i njegovu raspodjelu na dane, dok će svi ostali predmeti, koji moraju biti dio svake nastavne cjeline, biti predstavljeni i razmotreni u poglavlju B, gdje je opisan i popratni materijal.

¹ Trajanje bez odmora

Tablica 1. Program seminara za nastavnike/ice

Minimalno trajanje 18 sati ³	TEMA	Maksimalno trajanje 30 sati ⁴
Uvodni dio (gedano očima nastavnike/ice)		
DAN 1 1 sat	<ul style="list-style-type: none"> ♦ kratki uvod ♦ ispunjavanje pred-upitnika ♦ očekivanja i procjena rodne nejednakosti 	DAN 1 1 sat
DIO I. Simulacija provedbe radionice (gledano očima učenika/ica)		
5 sati	Modul 1. Uvodni dio	5 sati
DAN 2 3 sata	Modul 2. Rodni stereotipi i rodna ravnopravnost	DAN 2 6 sati
	Modul 3. Kvalitetne i štetne veze	DAN 3 3 sata
	Modul 4. Nasilje u intimnim partnerskim vezama	
1 sat	Osvrt na radionicu (gledano očima nastavnika/ca)	1 sat
DIO II. Kako koristiti Knjižicu III: priručnik za nastavnike/ice (gledano očima nastavnike/ice)		
2 sata	Praktična izlaganja kako organizirati, voditi, evaluirati i izvijestiti o implementaciji radionice u razredu	2 sata DAN 4 2 sata
Fakultativni dio (gledano očima nastavnika/ca)		
DAN 3 pola sata	Kako povećati broj multiplikatora i osigurati održivost intervencije	2 sata
DIO III. Teoretski trening (gledano očima nastavnika/ca)		
5 sati	Podizanje svijesti o rodnoj jednakosti, nasilju u adolescentskim i drugim intimnim partnerskim vezama, pitanjima zlostavljanja i zanemarivanja djece Kako postupiti u slučaju zlostavljanja <ul style="list-style-type: none"> ♦ Informacije specifične za zemlju kao što su nacionalni zakoni, pravila ponašanja za profesore/ice, etička pravila (ukoliko su primjenljiva), usluge ♦ Izgradnja vještina 	2 sata DAN 5 5 sati
Završni dio (gledano očima nastavnika/ca)		
pola sata	Post-upitnik seminara Zatvaranje seminara	1 sat

³ Trajanje (bez odmora) trodnevnog seminara sa ukupnim trajanjem od 24 sati

⁴ Trajanje (bez odmora) petodnevnog seminara sa ukupnim trajanjem od 40 sati

A lot of pages are not available in this preview. - in order to download the full version please visit the project's website: www.gear-ipv.eu/download

DODACI

- Dodatak 1.** Evaluacija seminara za nastavnike/ice: pred-upitnik P-S (pred)
- Dodatak 2a.** Evaluacija seminara za nastavnike/ice: post-upitnik P-S (post)
- Dodatak 2b.** Obrazac suglasnosti za evaluiranje praćenja
- Dodatak 3a.** Evaluacija seminara za nastavnike/ice: Prvi upitnik za praćenje P-S (prać.1)
- Dodatak 3b.** Evaluacija seminara za nastavnike/ice: Drugi upitnik za praćenje P-S (prać.2) i upitnik za praćenje radionice P-R (prać.)
- Dodatak 4.** Nacrt diploma za seminar za nastavnike/ice: post-upitnik
- Dodatak 5.** PowerPoint prezentacija i Word nacrti za dokumente
- Dodatak 6.** Nacrt etiketa za seminarske mapeza seminar za nastavnike/ce

A.

B.

C.

DODACI

Dodatak 5. PowerPoint prezentacija i Word nacrti za dokumente (ppt i pptx. formati)

GEAR against IPV II

Rodnom jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama II

JUST/2013/DAP/AG/5408

Seminar za nastavnike/ce

Ime voditelja/ ice

Naslov

► Tekst

- Tekst
- Tekst

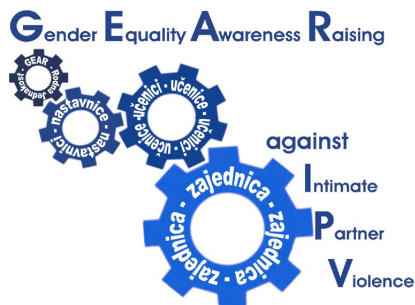
Dodatak 6. Nacrt etiketa za seminarske mape

Rodnom jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

Financirano kroz DAPHNE III
Program Europske unije

Seminar za nastavnike/ice

CESI - Centar za edukaciju,
savjetovanje i istraživanje

[Datum]

[Mjesto]

[Vaša organizacija]

“Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama”

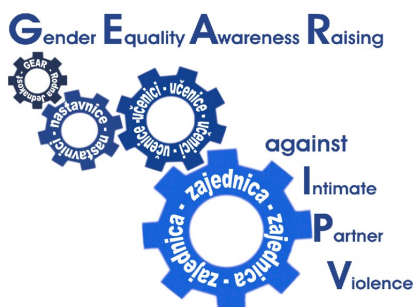
[JUST/2013/DAP/AG/5408]

Rodnom jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

Financirano kroz DAPHNE III
Program Europske unije

Seminar za nastavnike/ice

CESI - Centar za edukaciju,
savjetovanje i istraživanje

[Datum]

[Mjesto]

[Vaša organizacija]

“Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama II”

[JUST/2013/DAP/AG/5408]

A lot of pages are not available in this preview. - in order to download the full version please visit the project's website: www.gear-ipv.eu/download

The diagram illustrates the interconnected components of the curriculum. It features four gears arranged in a square, each representing a different part of the curriculum. The gears are labeled with the words 'Glasnik', 'Egaliteta', 'Povratne', and 'Vrednosti'. The gears are interconnected, suggesting that these components are interrelated and influence each other. The gears are set against a background of a grid of dots.